

Kommunerne og ogsaa København deres, og det kunde maaske have sin Interesse at se, hvorledes Bygningsvæsenet er ordnet her i København. I Spidsen for Københavns Bygningsvæsen staar en Stadsarkitekt, der lønnes med 5,500—7,000 Kr. Under ham sorterer 2 Afdelingsarkitekter med 4,000—5,500 Kr. i Løn, 2 Arkitekter af 4de Klasse med 2,800—4,000 Kr. i Løn, 3 Arkitekter af 5te Klasse med 2,400—3,600 Kr. i Løn, 1 Bogholder med 2,400—3,600 Kr. i Løn, og endelig 1 fast Skriver, der vistnok begynder med 800 og ender med 1,600 Kr. Det er alle sammen Embedsmænd, der ansættes af Magistraten og ere pensionsberettigede efter meget nær samme Regler som Statens Embedsmænd. København har altsaa til sit Bygningsvæsen, som jo er meget mindre omfattende end Statens, men hvor der under Stadsarkitekten henhører Sager af ganske samme Natur som de, der her skulle henhøre under Statens Bygningsdirektør, en fast Udgift til Lønninger varierende mellem 29,500 og 42,000 Kr., efter som de alle ere paa yngste eller ældste Gage, altsaa ikke under 29,500 Kr. aarlig alene til de fast ansatte. Men dernæst arbejder der paa Kontorerne et noget vekslende Antal løse maanedslønnede Embedsmænd, for Tiden 8, og endvidere er der Udgifter til Lokalerne, som jo ere paa Raadhuset, Rengøring, Belysning, Opvarmning og saa fremdeles. Jeg tror derfor, mine Herrer, at naar man sammenligner det lille Bygningsvæsen, København har, og hvis Forvaltning alene til Lønninger til fast ansatte koster over 30,000 Kr., med Statens, hvis Tilsyn hidtil gennemsnitlig har kostet 21,000 Kr., saa maa man sige, at det er en ganske ualmindelig billig Maade, Staten har faaet Tilsynet med sit Bygningsvæsen ordnet paa. Yderligere skal jeg tilføje, at det ikke er Arkitekterne under Københavns Kommune forbudt at have privat Virksomhed, de skulle blot i hvert enkelt Tilfælde have vedkommende Borgmesters Tilladelse. Men her er det forbudt den Direktør, der ansættes som Chef for hele Statens Bygningsvæsen, mod særlig Betaling — det er altsaa formodentlig nok tilladt, naar man vil gøre det gratis — at udføre privat Arbejde; han vil ogsaa umuligt kunne faa Tid dertil. Saaledes stiller denne Sammenligning sig altsaa.

Naar man nu vil spørge, om der da ikke kan være Grund til at søge en bedre Ordning af Inspektorerne, vil jeg i Tilslutning til det ærede Medlem for Hillerød (Dinesen) sige, at det kan godt være, der

kan findes en bedre Ordning ved, at der skabes en Centralinstitution, men man maa ikke tro, at man kommer bort fra et større Antal virkelige Embedsmænd med store Gager. Man kan nok i Lovforslaget tale om Konduktører, men man faar ikke Folk til at gaa ind i Konduktørstillingen, som skulle udrette noget betydeligt. Det kan tage sig godt ud i Lovforslaget, og derved kan det hele se saa uskyldigt og billigt ud, men komme vi til Gennemførelsen, maa den højtærede Minister nødvendigvis forelægge et Lovforslag om Ansættelsen af flere Embedsmænd, for Staten kan ikke nøjes med den beskedne Assistance, Ministeren her foreslaar. Jeg kunde ogsaa ønske at vide, til hvilke Autoriteter Ministeren har støttet sig ved Fremlæggelsen af et saadant mærkeligt Lovforslag.

Jeg siger altsaa, at den nuværende Ordning vel ikke er fuldkommen, men i det væsentlige tilfredsstillende. Der kan vel tænkes den Ordning, at man faar en Centralinstitution, under hvilken Bygningsinspektorerne komme til at sortere. Man kunde ogsaa tænke sig, at de forskellige Ministerier selv have hver en Bygningsinspektør for de under det henhørende Bygninger. Men eet er sikkert, at Gennemførelsen af det her foreliggende Forslag i uændret Skikkelse vil være det slettest mulige Grundlag for en fremtidig Ordning. Det er i Virkeligheden at vende tilbage til Frederik VI's Tid, da man kun havde een Bygningsdirektør, og det skulde man vel være kommen ud over i Særdeleshed i en Tid som vor, hvor Sansen for det arkitektoniske, det historiske, det arkæologiske efterhaanden ingenlunde tilhører en mindre Del af Befolkningen, men er trængt ud i videre og videre Kredse. Nu, da disse Hensyn skulle tages, at vende tilbage til Frederik VI's Tid vil ikke være heldigt. Man vil, som det er blevet sagt af en Taler — jeg erindrer ikke hvem —, komme ind i en Bureaukratisme, som vil blive ganske utaaalelig, og man vil sukke efter at komme bort fra den igen. Bliver dette Forslag til Lov, vil man i mange Aar komme til at bøde for det Misgreb, her vil være sket, for det vil ikke være let at komme bort fra en saadan Ordning, naar den først er gennemført.

Ud fra de anførte Betragtninger og støttet til Kendsgerninger, som jeg her har tilladt mig at fremføre, anser jeg derfor Gennemførelsen af Lovforslaget i denne Skikkelse for ganske umulig. Kan det imidlertid faa væsentlige Ændringer, som